

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Toimintaympäristön kuvaus

Suomen turvallisuusympäristö on tällä hetkellä vakaa, mutta turvallisuuspoliittisia muutoksia voi syntyä äkillisesti. Suomi voi joutua painostuksen tai voimankäytön kohteeksi yleiseurooppalaisessa tai alueellisessa kriisissä, jossa sotilaallista voimaa voidaan käyttää rajoitetusti osana poliittista tai taloudellista painostusta. Laajamittaisen sotilaallisen voimankäytön uhka on pieni, mutta sitä ei voi sulkea pois pitkällä aikavälillä.

Lähialueen turvallisuuspoliittisen kehityksen ohella keskeisimmät Suomen toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät ovat uhkien luonteen monimuotoistuminen sekä talouden ja kansainvälisen yhteistyön kehitys. Turvallisuusympäristön muuttuessa epäselvemmäksi uhkien ennakoimattomuus ja monimutkaisuus lisääntyvät. Maailmantalouden häiriöillä, globaaleilla uhkilla ja kaukaisillakin kansainvälisen turvallisuustilanteen muutoksilla on vaikutuksia myös Suomeen.

Keskinäisriippuvuuden kasvu tiivistää yhteistyötä ja mahdollistaa sen paremman hyödyntämisen. Samalla kuitenkin riskit kasvavat.

Maailmanlaajuisesti monet valtiot varautuvat edelleen konventionaaliseen sodankäyntiin samalla, kun ne kehittävät uudenlaista keinovalikoimaa. Sodankäynti on laajentunut kattamaan sotilaallisen voimankäytön ja poliittisten sekä taloudellisten painostustoimien lisäksi erilaisia epäsymmetrisiä keinoja ja niiden yhdistelmiä. Tulevaisuudessa voivat korostua erityisesti informaatio- ja kybersodankäynnin muodot kriisin kaikissa vaiheissa. CBRN- ja kyberuhkat sekä terrorismi voivat aiheuttaa rajat ylittäviä, nopeasti eteneviä ja koko yhteiskuntaan vaikuttavia kriisejä.

Teknologian kehittymisen ja yhteiskunnan lisääntyvän haavoittuvuuden myötä myös ei-valtiollisten toimijoiden vaikuttamismahdollisuudet konflikteissa kasvavat. Asevoimien kehittämisessä ja käytössä painotetaan liikkuvuutta ja tulen ulottuvuutta sekä tarkkuutta. Tekninen kehitys mahdollistaa kaukovaikutteisen tulenkäytön järjestelmien käytön nopeuden ja kantaman kasvattamisen sekä elektronisen sodankäynnin ja tietoverkkosodankäynnin käyttömahdollisuuksien laajenemisen. Länsimaissa on laajalti omaksuttu informaatioteknologiaan perustuva verkostoavusteinen toimintapa, joka vahvistaa yhteistä tilannetietoisuutta, päätöksenteon nopeutta, vaikuttamiskykyä ja yhteistoimintaa. Kriisien ja taistelukentän epävarmuustekijöiden yllättävyyttä pyritään lieventämään kehittämällä ennakoitua, tilannetietoisuutta, tilannekuvaa sekä tiedustelu- ja analyysikykyä.

Kauppan, liikenteen, tiedonvälityksen ja muun vuorovaikutuksen verkostot vaikuttavat Suomen toimintaympäristöön. Kaikkien hyödyntämien yhteisten toimintaympäristöjen (meri, ilma, avaruus, kyber) turvaaminen korostuu. Ilmasto-, raaka-aine- ja energiakysymykset kasvattavat arktisen alueen turvallisuuspoliittista merkitystä. Kansallisiksi haasteiksi muodostuvat kriittisen infrastruktuurin, tuotannon ja palveluiden siirtyminen ulkomaiseen hallintaan sekä yhteiskunnan omavaraisuuden ja kriisinsietokyvyn heikkeneminen. Huoltovarmuuden ylläpitäminen pelkästään kansallisin toimenpitein ja voimavaroin on käytännössä mahdotonta.

Vakaasta turvallisuusympäristöstä huolimatta Suomen naapurivaltioiden Venäjän, Ruotsin, Norjan ja Viron puolustusbudjetit ovat eri syistä kasvussa. Ruotsi on jatkanut puolustusvoimiensa määrällistä supistamista ja laadullista kehittämistä. Vuoden 2009 puolustuspäätöksellä Ruotsi luopui rauhan aikana yleisestä asevelvollisuudesta ja siirtyi ammattiarmeijaan. Ruotsi panostaa vahvasti puolustusvoimien kansainväliseen toimintaan ja siinä tarvittavien sotilaallisten suorituskykyjen kehittämiseen. Ruotsi ylläpitää vahvoja ilma- ja merivoimia, joilla se kykenee alueellisen koskemattomuutensa valvontaan ja turvaamiseen. Myös Tanskan ja Norjan puolustusvoimien vahvuuksia on supistettu, samalla kun niiden suorituskykyä ja käytettävyyttä kansainvälisiin operaatioihin on parannettu. Baltian maiden osalta puolustuksen kehittäminen ilman Naton ja

Yhdysvaltojen vahvaa osallistumista ei ole realistinen vaihtoehto, johtuen Baltian maiden omien voimavarojen pienuudesta.

Toimintaympäristön kehitykseen vaikuttavat myös Venäjän talous, sisäinen vakaus sekä sotilaallinen varustautuminen. Venäjän strategisena tavoitteena on palauttaa kansainvälisesti tunnustettu suurvalta-aseama. Sotilasdoktriininsa mukaan Venäjä voi käyttää voimaa sekä ennalta ehkäisevästi että kansalaistensa puolustamiseen oman alueensa ulkopuolella. Venäjä kehittää kooltaan nykyistä pienempiä, mutta nopeammin käytettävissä olevia ja nykyaikaisesti varustettuja asevoimia sekä tietoverkkosodankäynnin kykyään. Venäjä näkee oikeuden ydinaseiden käyttämiseen, mikäli sitä tai sen liittolaisia vastaan käytetään ydinaseita tai muita joukkotuho-aseita tai mikäli sitä vastaan tavanomaisin asein tehty hyökkäys uhkaa valtion olemassaoloa.

Vastaaminen talouden haasteisiin ja uhkien monipuolistumiseen edellyttää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Keskinäisriippuvuuden kasvaessa ja resurssien supistuessa valtiot hakevat ratkaisuja kansainvälisestä yhteistyöstä puolustuskyvyn ylläpitämiseen, kehittämiseen ja käyttöön.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Puolustusministeriön hallinnonalalle asetetaan seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

Tavoite

Suomen etujen mukainen puolustuspolitiikka

Puolustuspolitiikka ohjaa puolustuskyvyn ylläpitoa, kehittämistä ja käyttöä. Puolustuspolitiikalla edistetään valtion ja väestön turvallisuutta, tuetaan valtionjohdon päätöksentekoa sekä osallistutaan kansainväliseen päätöksentekoon ja yhteistoimintaan. Puolustuspolitiikka tukee ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämääriä. Suomen etujen mukaisen puolustuspolitiikan tärkeimmät tehtävät ovat Suomen itsenäisyyden, alueellisen koskemattomuuden ja perusarvojen turvaaminen, väestön turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhteiskunnan toimivuuden varmistaminen. Puolustuspoliittisen suunnittelun ja valmistelun päämääränä on tuottaa perusteet toimintaympäristöön ja käytössä oleviin voimavaroihin suhteutetun puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiseksi ja käyttöön. Suomen puolustuskyvyn ylläpito ja kehittäminen perustuvat syvään ja monipuoliseen kansalliseen ja kansainväliseen verkottumiseen. Puolustuspolitiikalla varmistetaan, että puolustuskykyä koskevassa päätöksenteossa otetaan huomioon toimintaympäristön kehitys ja että tehtävät sekä niiden edellyttämät kyvyt ja voimavarat muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden.

Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä

Puolustusjärjestelmä on kokonaisuus, jonka tärkeimmät osat ovat johtamisjärjestelmä, tiedustelu- ja valvontajärjestelmä, logistiikkajärjestelmä sekä maa-, meri- ja ilmavoimien joukoista ja järjestelmistä koostuva taistelujärjestelmä. Joukkotuotantojärjestelmällä sekä toiminnanohjausjärjestelmällä tuetaan puolustusjärjestelmän suorituskykyjen suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa sekä käyttöä. Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä edellyttää henkilöstö- ja materiaalivoimavarojen sekä infrastruktuurin tasapainon varmistamista ja kansan vahvaa maanpuolustustahtoa. Asevelvollisuusjärjestelmä ja maanpuolustustahto ovat keskeinen osa suorituskykyisen puolustusjärjestelmän ylläpitämistä ja kehittämistä. Yleinen asevelvollisuus tuottaa päätarkoituksensa lisäksi myös sekä yksilölle että yhteiskunnalle valmiuksia toimia osana yhteiskuntaa erilaisissa kriisitilanteissa. Maanpuolustustahtolla on tulevaisuudessakin suuri merkitys puolustuskyvyn ylläpitämiseen. Asevelvollisten laadukas koulutus ylläpidetään myös muutoksen aikana. Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon aikana toiminnan tasoa voidaan tilapäisesti laskea. Tavoitteena on tehtävien ja turvallisuusympäristöön suhteutettujen suorituskykyjen tasapainoinen kokonaisuus ottaen huomioon käytettävissä olevat voimavarat.

Turvallinen yhteiskunta

Suorituskykyisen puolustusjärjestelmän tuottamisen ohella puolustushallinto tukee muuta yhteiskuntaa omilla suorituskyvyillään, voimavaroillaan ja osaamisellaan. Puolustushallinto edistää toiminnallaan yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. Puolustusministeriössä sijaitseva Turvallisuuskomitea sovittaa yhteen kokonaisturvallisuutta, jonka tavoitteena on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistoimintana. Kokonaisturvallisuuden yhteensovittamisen päämääränä on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitäminen kaikissa tilanteissa. Yhteensovittamisessa noudatetaan Yhteiskunnan turvallisuusstrategian periaatteita.

Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen

Tavoite

Kansainvälinen puolustuspoliittinen yhteistyö ja osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan vahvistavat Suomen puolustuskykyä. Yhteistyötä voidaan tehdä usealla taholla päällekkäisyyksiä välttäen. Aktiivinen puolustusyhteistyö edistää puolustuksen uskottavuutta, parantaa ennaltaehkäisy- ja torjuntakykyä ja turvaa sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä. Yhteistyö edesauttaa poliittisen tuen ja sotilaallisen sekä muun avun saantia tilanteessa, jossa Suomen voimavarat osoittautuisivat riittämättömiksi. Kriisinhallinta on Suomen turvallisuuspolitiikan keskeinen keino, jolla Suomi osaltaan pyrkii edistämään maailman konfliktialueiden vakautta. Sotilaallinen kriisinhallinta on osa Suomen puolustusta. Kansainvälisellä kriisinhallinnalla ennaltaehkäistään ja rajoitetaan kriisejä ja niiden vaikutusten ulottumista Suomeen. Osallistuminen operaatioihin kehittää Suomen puolustuksessa ja Suomeen vaikuttavissa kriiseissä tarvittavia valmiuksia ja kykyjä. Suomi pyrkii vahvistamaan kriisinhallintatoimintansa vaikuttavuutta sekä kykyjään osallistua myös vaativiin kansainväliseen kriisinhallintatoimintaan kokonaisvaltaisella ja Suomen vahvuudet huomioon ottavalla tavalla. Tavoitteena on saada suomalaisia kriisinhallintaoperaatioiden johtotehtäviin.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan hallituksen vuosikertomuksessa arviointiasteikolla Erinomainen, Hyvä, Tyydyttävä, Välttävä. Arvioinnissa otetaan huomioon puolustusministeriön ja sen alaisten virastojen toiminnan vaikuttavuus edellä mainittujen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumisessa.

Vaikuttavuustavoitteisiin liittyvät puolustusministeriön hallinnonalan menot (milj. euroa)¹

	2012 toteutuma	2013 ennakoitu	2014 arvio
Suomen etujen mukainen puolustuspolitiikka	11	10	16
Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä	2 356	2 461	2 356
Turvallinen yhteiskunta	76	4	3
Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen	58	66	64
Yhteensä	2 501	2 541	2 439

¹⁾ Vuoden 2012 osalta kassaperusteinen toteutuma. Ei sisällä arvonlisäveromenoja eikä UM:n pääluokkaan budjetoituja kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoja.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Puolustusministeriön hallinnonalalla sitoudutaan edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa kaikessa päätöksenteossa huomioiden hallinnonalan erityispiirteet.

Puolustusministeriössä, puolustusvoimissa ja puolustushallinnon rakennuslaitoksessa ylläpidetään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia, jotka on suunnattu hallinnonalan palkatulle henkilöstölle sekä puolustusvoimissa myös kriisinhallintahenkilöstölle ja asevelvollisille. Tavoitteena on edistää tasa-arvoisen työympäristön ja johtamisen kehittämistä mm. puuttamalla ja poistamalla toimintatapoja, jotka voivat johtaa epätasa-arvoon. Toiminnassa seurattavia kohteita eri työntekijä- ja ikäryhmät huomioiden ovat mm. palkkaus, urasuunnittelu, koulutus, poissaolot, työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen, työpaikkakiusaaminen sekä häirintä eri muodoissa. Varusmiesten loppukyselyyn lisätään vuonna 2014 tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, kiusaamista ja häirintää kartoittavat kysymykset.

Puolustushallinto toteuttaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” -periaatteita kaikissa sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa. Tavoitteena on sulauttaa tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmat entistä kokonaisvaltaisemmin kriisinhallintatoimintaan jo koulutusvaiheessa. Sekä naisten osuutta kriisinhallintahenkilöstöstä että Gender -neuvonantajien ja -yhdyshenkilöiden määrää pyritään lisäämään kriisinhallintatehtävissä. Lisäksi puolustushallinto on mukana NORDEFECO-yhteistyössä kehittämässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää kriisinhallintatoimintaa.

Puolustusvoimauudistus vaikuttaa hallinnonalan henkilöstöön sekä henkilöstön vähentämisenä että uudelleensijoittamisina. Henkilöstön yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen on kiinnitetty huomioitu suunnittelun ja toimeenpanon kaikissa vaiheissa. Henkilöstövaikutukset ja -vähennykset kohdentuvat kaikkiin ikä - ja henkilöstöryhmiin. Uudistukseen liittyvien organisaatiomuutosten perusteella arvioidaan 2000 tehtävän siirtyvän paikkakunnalta toiselle. Henkilöstön kokonaismäärä tulee vähenemään noin 2100 henkilöllä vuoteen 2015 mennessä. Sotilaiden määrän arvioidaan vähenevän 670 henkilöllä ja siviilien määrän 1430 henkilöllä. Suurin osa vähennyksestä toteutuu eläkepoistuman avulla. Irtisanomisuhanalaisia on alle 500 henkeä. Heistä naisia on noin 56 % ja miehiä 44 %.

Tuottavuuden parantaminen

Julkisen sektorin tuottavuuden lisääminen on osa hallitusohjelmaan kirjattua hallituksen talouspoliittista strategiaa. Aiempi valtionhallinnon tuottavuusohjelma on korvattu uudella vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmalla. Hallitusohjelman mukaan toimintojen tehokkuuden lisäämiselle asetetut tavoitteet säilytetään taloudelliselta kokonaisvaikutukseltaan ennallaan. Puolustusministeriön hallinnonalan osalta vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman muodostaa puolustusvoimauudistuksen toimeenpanokokonaisuus, jonka taloudelliset vaikutukset sisältyvät voimassa olevaan valtioneuvoston kehyspäättökseen.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2013 varsinainen talousarvio	2014 esitys
27.10.01	<i>Puolustusvoimien toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)		
	— tilausvaltuus	171,2	84,4
27.10.18	<i>Puolustusmateriaalihankinnat</i> (siirtomääräraha 3 v)		
	— tilausvaltuus	527,5	294,7

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2012—2014

	v. 2012 tilinpäätös 1000 €	v. 2013	v. 2014 esitys 1000 €	Muutos 2013—2014	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	359 568	357 129	360 916	3 787	1
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 873	19 724	19 800	76	0
21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	1 195	1 755	2 315	560	32
(23.) Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	19 025	—	—	—	0
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonnäköveromenot (arviomääräraha)	317 675	334 500	337 676	3 176	1
40. Avustus Leijona Catering Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	1 200	1 150	1 125	-25	-2

	v. 2012 tilinpäätös 1000 €	v. 2013 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2014 esitys 1000 €	Muutos 2013—2014 1000 €	%
(88.) Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	1 600	—	—	—	0
10. Sotilaallinen maanpuolustus	2 392 218	2 457 899	2 355 364	-102 535	-4
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 740 494	1 770 549	1 862 929	92 380	5
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)	641 996	685 272	490 357	-194 915	-28
(19.) Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	7 700	—	—	—	0
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	2 028	2 078	2 078	—	0
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	52 692	60 634	60 076	-558	-1
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	52 692	60 624	60 066	-558	-1
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	0	10	10	—	0
Yhteensä	2 804 478	2 875 662	2 776 356	-99 306	-3

Henkilöstön kokonaismäärä 14 900 15 050 14 790

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

Selvitysosa:

PUOLUSTUSMINISTERIÖ

Puolustusministeriö vastaa valtioneuvoston osana ja hallinnonalansa ohjaajana puolustuspolitiikan valmistelusta ja toimeenpanosta sekä sotilaallisen maanpuolustuksen ohjauksesta. Puolustuspolitiikan valmistelun ja toimeenpanon lisäksi puolustusministeriö vastaa sotilaallisen maanpuolustuksen voimavaroista ja muista toimintaedellytyksistä, kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittamisesta ja kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisesta sekä vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämisestä ja yhteensovittamisesta.

Toiminnan painopisteenä on puolustusvoimien uudistaminen siten, että 2020-luvun puolustuskyvyn vaatimuksia vastaavat puolustusvoimien rauhan ja sodan ajan rakenteet ja toimintatavat ovat täysimääräisesti käytössä vuoden 2016 alusta lukien.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Puolustusministeriölle asetetaan seuraavat, pääluokkaperusteluissa esitetyt ja hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät, alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Tavoite

Suomen etujen mukainen puolustuspolitiikka

Tavoite

— Ohjataan valtioneuvoston selonteon turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausten toteuttamista ja puolustuskyvyn pitkäjänteistä kehittämistä.

Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä

— Varmistetaan hallitusohjelman linjausten toimeenpano puolustushallinnossa sekä ohjataan puolustusvoimauudistuksen toteutumista.

— Varmistetaan kansainvälisellä yhteistoiminnalla erityisesti EU:n, Naton ja pohjoismaiden kanssa puolustuskyvyn kehittäminen ja huoltovarmuus.

— Kehitetään tilahallintaa ja ympäristönsuojelua painopisteinä terveys, turvallisuus, kustannustehokkuus ja ympäristövastuullisuus sekä poikkeusolojen vaatimukset. Ohjataan tarpeettomasta kiinteistövarallisuudesta luopumiseen.

Turvallinen yhteiskunta

— Kokonaisturvallisuutta yhteensovitetään ja kehitetään yhteiskunnan turvallisuusstrategian periaatteiden mukaisesti.

Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen

— Laaditaan erillisen suunnitelman mukaisesti kansainvälisen tietoturvallisuuden velvoitteista ja kansainvälisistä sopimuksista sekä tietoturvallisuusasetuksesta johtuvat ohjausnormit hallinnonalalle.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1—5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

PUOLUSTUSHALLINNON RAKENNUSLAITOS

Rakennuslaitoksen toiminta-ajatuksena on järjestää maanpuolustukselle laadukkaat ja tarkoituksenmukaiset kiinteistöpalvelut kaikissa oloissa. Rakennuslaitos toimii puolustushallinnon kiinteistöalan osaamiskeskuksena, josta puolustushallinto saa tarvitsemansa kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntemuksen ja niihin liittyvät palvelut.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Puolustushallinnon rakennuslaitokselle asetetaan seuraavat, pääluokkaperusteluissa esitetyt ja hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät, alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Tavoite

Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksella on valmius tukea puolustusvoimia annettujen valmiusvaatimusten mukaisesti.

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksen organisaatiota, tehtäviä ja henkilöstörakennetta on kehitetty vastaamaan rauhan ajan sekä poikkeusolojen suorituskykyvaatimuksia sekä asetettuja kustannustehokkuusvaatimuksia vahvistettujen strategioiden mukaisesti.

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksella on ajan tasalla oleva tilannekuva kiinteistöistä, rakennuksista ja verkostoista (ml. niiden kunto, terveys-, turvallisuus- yms. riskit ja niiden hallinta) sekä kyky tukea puolustusvoimia ja kiinteistöjen omistajia.

Turvallinen yhteiskunta

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksen puolustusvoimille ja sen strategisille kumppaneille tuottamat ja järjestämät palvelut täyttävät asetetut / sovitut ja lakisääteiset turvallisuusvaatimukset. Omalle ja alihankkijan henkilöstölle järjestetty turvallisuuskoulutus täyttää palvelutuotannon turvallisuuden vaatimukset.

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksen sopimushallinnalla varmistetaan alihankkijoiden palvelutuotanto häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen

— Puolustushallinnon rakennuslaitoksella on kyky ja valmius tukea puolustusvoimia sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa tehtävänannon mukaisesti.

Talousarvioesitys 2014, Ministeriön ehdotus

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1—5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 19 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center) ja Euroopan puolustusviraston sekä muiden kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen

2) ETY-järjestön luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien täytäntöönpanosta sekä näistä johtuvista hallinnollisista toimista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Toiminnalliset tulostavoitteet¹

	2012	2013	2014
Toiminnallinen tehokkuus	toteutuma	ennakoitu	arvio
Taloudellisuus			
Menot tulosalueittain (1 000 euroa)			
Puolustuspolitiikka	1 514	2 000	4 031
Sotilaallinen maanpuolustus	334	1 030	315
Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen	726	870	592
Sotilaallinen kriisinhallinta	88	230	164
Ohjaustoiminnot	5 990	7 050	5 009
Tukitoiminnot	10 971	9 085	10 205
Yhteensä	19 623	20 265	20 316
Tuottavuus			
Henkilötyövuodet tulosalueittain			
Puolustuspolitiikka	12	20	30
Sotilaallinen maanpuolustus	4	9	4
Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen	9	7	6
Sotilaallinen kriisinhallinta	2	3	2
Ohjaustoiminnot	45	50	48
Tukitoiminnot	74	58	57
Yhteensä	146	147	147

¹⁾ Tiedot ovat kassamenopohjaisia.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2012	2013	2014
	toteutuma	ennakoitu	tavoite
Työtyytyväisyys (1—5)	3,58	3,5	3,5
— naiset	3,45		
— miehet	3,69		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Korkean turvatason työasemien käyttöönotto			100
Julkisen hallinnon atk-menosäästö, II-kohdennus (HO)			-64

Palkkausten tarkistukset	40
Yhteensä	76

2014 talousarvio	19 800 000
2013 talousarvio	19 724 000
2012 tilinpäätös	18 873 000

21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 315 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen samoin kuin tuottavuushankkeiden toimeenpanoon.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä kertyneitä säästöjä 75 prosenttisesti vastaavat määrärahat. Määrärahaa on tarkoitus käyttää hankkeisiin, joilla tuetaan hallinnonalan virastojen ja laitosten tuottavuuden paranemista.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	560
Yhteensä	560

2014 talousarvio	2 315 000
2013 talousarvio	1 755 000
2012 tilinpäätös	1 195 000

(23.) Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

2012 tilinpäätös	19 025 000
------------------	------------

29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 337 676 000 euroa.

2014 talousarvio	337 676 000
2013 talousarvio	334 500 000
2012 tilinpäätös	317 674 800

40. Avustus Leijona Catering Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 125 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää henkilöstön suoja-ajasta aiheutuvien kustannusten korvaukseen Leijona Catering Oy:lle.

Selvitysosa: Puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä annetun lain (1297/2011) perusteluissa, kohdassa Esityksen taloudelliset vaikutukset on kirjattu, että henkilöstön palvelussuhteen menetettyjä etuja korvataan henkilöstölle henkilöstöjärjestöjen kanssa saavutettavan neuvottelutuloksen mukaisesti. Henkilöstöjärjestöjen kanssa saavutettiin 21.12.2011 neuvottelutulos, jonka tarkistettu kustannusarvio neljän vuoden suoja-aikana 1.1.2012—31.12.2015 on yhteensä noin 4,6 milj. euroa. Kustannusten kokonaismäärästä vuoden 2014 osuus on noin 1,125 milj. euroa. Kustannusten tarkka määrä selviää vuosittain.

2014 talousarvio	1 125 000
------------------	-----------

2013 talousarvio	1 150 000
2012 tilinpäätös	1 200 000

(88.) Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

2012 tilinpäätös	1 600 000
------------------	-----------

10. Sotilaallinen maanpuolustus

Selvitysosa: Puolustusvoimien tärkein tehtävä on Suomen sotilaallinen puolustaminen. Tehtävä toteutetaan ylläpitämällä ajantasaista ja turvallisuusympäristöön suhteutettua puolustuskykyä valtioneuvoston vuoden 2012 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 2012) määrittämien toimintalinjojen mukaisesti. Puolustusvoimille osoitettuja voimavaroja kohdennetaan niin, että priorisoidut tehtävät voidaan toteuttaa kaikissa tilanteissa. Materiaalisen valmiuden, toiminnan tason sekä suorituskykyjen rakentamisen tasapaino tarkastellaan vuosittain.

Toiminnan painopiste on vuonna 2014 puolustusvoimauudistuksen toimeenpanossa. Uudistuksen lähtökohtia ovat puolustusvoimien nykyisten tehtävien jatkuminen, yleisen asevelvollisuuden toimivuuden varmistaminen sekä puolustusperiaatteen kehittäminen alueellisen puolustuksen pohjalta. Uudistuksella luodaan 2020-luvun vaatimuksia vastaava tasapainoinen sodan ja rauhan ajan kokonaisuus. Uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen on edellytys puolustusvoimien toimintakyvylle ja jatkokehittämiseksi. Puolustusvoimien poikkeusolojen suorituskyvyn kehittämisen painopiste on vuonna 2014 alueellisten joukkojen ja kaukovaikuttamiskyvyn kehittämisessä.

Puolustusvoimat jatkaa sopeuttamispäätösten toimeenpanoa menosäästöjen aikaansaamiseksi, menopaineiden hallitsemiseksi ja puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon rahoittamiseksi. Reserviläiskoulutusta, harjoitustoimintaa sekä lento- ja alustoimintaa jatketaan madalletulla tasolla vielä vuonna 2014. Puolustusvoimauudistuksen keskeisenä tavoitteena on koulutus- ja harjoitustoiminnan palauttaminen sodan ajan joukkojen koulutusvaatimusten edellyttämälle tasolle.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Sotilaalliselle maanpuolustukselle asetetaan seuraavat pääluokkaperusteluissa esitetyt ja hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät, alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Tavoite

Suorituskykyinen puolustusjärjestelmä

- Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen antava sotilasstrateginen tilannekuva.
 - Puolustusvoimat on valvonut alueellisen koskemattomuuden sekä ennalta ehkäissyt ja tarvittaessa torjunut alueloukkaukset.
 - Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen koko maan alueella, ja puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä.
 - Puolustusvoimat osallistuu hallituksen strategisen toimeenpanosuunnitelman mukaisten kärkihankkeiden valmisteluun ja toimeenpanoon puolustusministeriön ohjauksen mukaan.
 - Puolustusvoimat on toimeenpannut rakenteelliset ja toiminnalliset uudistukset sekä siirtynyt uudistuksen edellyttämään organisaatioon 2015.
 - Puolustusvoimat kehittää joukkojen avun antamisen ja vastaanottamisen edellyttämiä suorituskykyjä.
 - Puolustusvoimat kehittää asevelvollisuutta ja vapaaehtoista maanpuolustusta osana puolustusvoimauudistusta.
 - Henkilöstöjärjestelmän sopeuttamisen täytäntöönpano on toteutettu puolustusvoimauudistuksen aikataulun mukaisesti. Puolustusvoimat noudattaa henkilöstöä koskevissa järjestelyissä valtioneuvoston vahvistamia menettelytapoja puolustusvoimauudistukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Irtisanomisuhan alaisen henkilöstön uudelleensijoittumista tukevilla toimilla vähennetään irtisanottavien kokonaismäärää.
-

Tavoite

- Puolustusvoimat suuntaa toimitila-, kiinteistö- ja ympäristöinvestoinnit kustannustehokkaasti painopisteinä terveys, turvallisuus, ympäristövastuu ja poikkeusolojen vaatimukset.
- Puolustusvoimat tilaa keskimäärin 15 maapeitteistä varastosuojaa 2 vuoden jaksoissa, kunnes varastointi on saatu määräysten mukaiseksi.
- Puolustusvoimat suunnittelee ja toteuttaa hallinnon turvallisuusverkon liikkeenluovutuksen Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle ja sopeuttaa oman toimintansa hallinnon turvallisuusverkon yhteisesti luotuun toimintamalliin.
- Puolustusvoimat on mukana kehittämässä valtionhallinnon ja erityisesti turvallisuusviranomaisten yhteisiä ICT-palveluita ja siirtää toimialariippumattomat ICT-tehtävät vuoden 2016 loppuun mennessä valtionhallinnon yhteiseen palvelukeskukseen.

Turvallinen yhteiskunta

- Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia.
 - Puolustusvoimat kehittää yhteistoimintakykyä ja menettelytapoja muiden viranomaisten kanssa mm. valtakunnallisessa turvallisuusvalvonnassa. Lisäksi puolustusvoimat kehittää turvallisuusvalvontaa keskittämällä toimintoja ja yhdenmukaistamalla turvallisuustekniikkaa ottaen huomioon yhteistoiminnan muiden viranomaisten kanssa.
 - Puolustusvoimat osallistuu kansallisen kyberstrategian toimeenpanoon ja kehittämiseen hallinnonaloittain laadittavan toimeenpano-ohjelman mukaisesti.
-

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1—5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 862 929 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkomaalaisille oppilaille annettavasta sotilaskoulutuksesta ja puolustusvoimien joukkojen kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ja sen valmisteluista sekä muusta puolustusvoimien kansainvälisestä yhteistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 4 000 000 euroa palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen puolustusvoimien toiminnallisiin tarpeisiin perustuen tai puolustusministeriön määräämäksi siirtymäajaksi puolustushallinnon rakennemuutoksen henkilöstöjärjestelyihin liittyvistä syistä tai muihin puolustushallinnon vastaaviin tarpeisiin perustuen
- 3) enintään 200 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle, partiolaistoimintaan sekä merkittäville urheilu- ja muille vastaaville tapahtumille suoritettavan liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen.
- 4) puolustusvoimien toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja monikansallisten yhteishankintajärjestelyjen kuluosuuksiin
- 5) Vapaudenristin Ritarikunnan menoihin
- 6) kotimaisen puolustusteollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukemiseen liittyvien menojen maksamiseen
- 7) puolustusvoimien tarpeita vastaavaan museotoimintaan liittyvien menojen maksamiseen.

Valtuudet

- 1) Vuonna 2014 saa tehdä puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2014—2016 enintään 63 359 000 euroa (Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuus).
- 2) Vuonna 2014 saa tehdä kaksipuolisen taistelun simulointijärjestelmän tukeen ja ylläpitoon liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2014—2020 enintään 21 000 000 euroa (KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaltuus).

3) Vuonna 2014 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

4) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Uusiin tilausvaltuuksiin sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen tarkistuksista aiheutuvien lisämenojen maksamiseen käytetään puolustusvoimien toimintamenoihin vuosittain myönnettäviä määrärahoja.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat sekä niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

Selvitysosa:

Toiminnalliset tulostavoitteet

	2012	2013	2014
	toteutuma	ennakoitu	arvio
Toiminnallinen tehokkuus			
Taloudellisuus			
Varusmiespäivän hinta (euroa)	49	49	53
Reserviläispäivän hinta (euroa)	238	238	238
HN lentotunnin hinta (euroa)	8 834	9 000	9 000
NH-90 lentotunnin hinta (euroa)	3 800	3 770	3 770
Taistelualus 1A valmiusvuorokauden hinta (euroa)	9 691	9 949	9 900
Tuottavuus			
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja sotilasläänien esikuntien henkilötyövuosimäärä/puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä (%)	11	10	11
Kouluttajien määrä/koulutusjoukkue (lkm)	1,7	1,7	1,9
Kannattavuus			
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	102	105	105
	2012	2013	2014
	toteutuma	ennakoitu	arvio
Tuotokset ja laadunhallinta			
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset maastovuorokaudet (lkm)	25	23	25
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	4 321	5 000	6 000
HN lentotunnit (lkm)	8 071	8 000	8 000
NH-90 lentotunnit (lkm)	1 414	1 850	1 850
Taistelualus 1A valmiusvuorokaudet (lkm)	1 003	1 300	1 300
Kertausharjoituskoulutetut reserviläiset/SA-joukkoihin sijoitetut (%)	1,2	1,4	1,7

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien				
	2014	2015	2016	2017	2018—

Talousarvioesitys 2014, Ministeriön ehdotus

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
NH-90 koulutuspalvelut -tilausvaltuus	2 200					2 200
Sodankylän vaatuskorjaamon palveluhankinta -tilausvaltuus	1 392					1 392
Maavoimien materiaalin kunnossapitopalvelut - tilausvaltuus	58 092	55 078	53 994	4 493		171 667
ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaltuus	3 000					3 000
Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) -tilausvaltuus	3 550					3 550
Peruslentokoulutus VN-kalustolla -tilausvaltuus	4 581	4 581	4 581	3 502	2 424	19 669
Ilmatorjuntajärjestelmä 90 MOD Crotale NG:n huolto- ja ylläpitosopimus (ITO90MOD huolto) -tilausvaltuus	3 000					3 000
Vuoden 2011 toimintamenojen tilausvaltuus	4 300					4 300
Vuoden 2012 toimintamenojen tilausvaltuus	13 120	7 000				20 120
Ilmatorjuntajärjestelmien huolto- ja ylläpito - tilausvaltuus	5 600					5 600
Vuoden 2013 toimintamenojen tilausvaltuus	49 696	18 034	14 373			82 103
Puolustusvoimien logistiikka 2013 (PVLOG 2013) -tilausvaltuus	21 550	17 200	40 100	9 750		88 600
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	170 081	101 893	113 048	17 745	2 424	405 191
Uudet tilausvaltuudet						
Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuus	3 500	48 455	11 404			63 359
KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaltuus	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000	21 000
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	6 500	51 455	14 404	3 000	9 000	84 359
Valtuudet yhteensä	176 581	153 348	127 452	20 745	11 424	489 550

Momentilta palkattavan henkilöstön määrä vähenee 240 henkilötyövuotta. Vähennys aiheutuu pääosin puolustusvoimauudistuksesta. Puolustusvoimiin jää lisäksi puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon ajaksi ns. ylivahvuuteen luettavaa henkilöstöä, jonka määrä ei ole vielä tiedossa.

Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuudella on tarkoitus hankkia varaosia ja materiaalin kunnossapitopalveluja maa-, meri- ja ilmavoimille.

Uudet tilausvaltuudet kaikkine taloudellisine seurannaisvaikutuksineen toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2012 toteutuma	2013 varsinainen talousarvio	2014 esitys
Bruttomenot	1 761 660	1 785 268	1 885 711
Bruttotulot	29 731	14 719	22 782
Nettomenot	1 731 929	1 770 549	1 862 929
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta		89 893	

Talousarvioesitys 2014, Ministeriön ehdotus

	2012 toteutuma	2013 varsinainen talousarvio	2014 esitys
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	98 459		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2012 toteutuma	2013 varsinainen talousarvio	2014 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	3 609	4 650	
— muut tuotot	12 869	11 300	
Tuotot yhteensä	16 478	15 950	16 368
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	14 235	13 315	
— osuus yhteiskustannuksista	1 673	1 900	
Kustannukset yhteensä	15 908	15 215	15 614
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	570	735	754
Kustannusvastaavuus, %	104	105	105
Hintatuki	228	200	200
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	798	935	954

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %)		14 984
Hallinnonalakohtainen menosäästö (HO)		-20 000
Kertausharjoitusten lisääminen, kertaluonteisen lisäyksen poistuminen		-1 000
Siirto momentille 29.30.32.		-49
Siirto momentille 31.20.01.		-35
Siirto momentille 31.50.01.		-242
Siirto momentilta 22.02.01.		93
Siirto momentilta 27.10.18.		80 559
Tekniset siirrot ja rakennekorjaukset		4 278
Turvallisuusverkon ylläpidosta aiheutuvat lisämenot		5 180
Varusmiesten matkat		2 000
Vuoden 2012 toteutuneen indeksikehityksen jälkikäteinen kustannustasotarkistus		11 723
Vuokrasopimusten ennenaikaisten päättymisten vaikutukset		635
Julkisen hallinnon atk-menosäästö, II-kohdennus (HO)		-5 736
Palkkausten tarkistukset		3 673
Yhteishankintojen lisääminen (HO)		-3 683
Yhteensä		92 380

2014 talousarvio	1 862 929 000
2013 talousarvio	1 770 549 000
2012 tilinpäätös	1 740 494 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 490 357 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) puolustusmateriaalin hankkimisesta ja puolustusvoimien turvallisuushankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä hankittujen järjestelmien testaukseen ja käyttökoulutukseen
- 2) puolustusmateriaalihankintoihin ja puolustusvoimien turvallisuushankintoihin välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan
- 3) puolustusmateriaalin sodan ajan välttämättömän varastotarpeen mukaisten varaosien ja vaihtolaitteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvien indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 13 818 000 euroa.

Valtuudet

1) Vuonna 2014 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2014—2018 enintään 294 700 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2014 -tilausvaltuus, PVKEH 2014).

PVKEH 2014 -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2014 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

3) Vuonna 2014 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

7) Vuonna 2013 hyväksytyn Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) -tilausvaltuuden osalta saa vuonna 2014 purkaa aiemmin tehtyjä sopimuksia sekä sitoa uudelleen tilausvaltuuden varoja sitoumuksista maksamatta olevaa määrärahaa vastaavasti.

8) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

Selvitysosa:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1) -tilausvaltuus	7 436	11 080	9 800	9 800	19 100	57 216
Helikopterien huolto- ja tukeutumisyjärjestelmien kehittäminen (HTH) -tilausvaltuus	1 560	580				2 140
Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -tilausvaltuus	2 190					2 190
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2007) -tilausvaltuus	14 496	15 128	24 107			53 731

Talousarvioesitys 2014, Ministeriön ehdotus

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2008) - tilausvaltuus	8 827					8 827
Pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008) -tilausvaltuus	1 200	0				1 200
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2009) - tilausvaltuus	123 468	55 294	28 942			207 704
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2010) - tilausvaltuus	15 050	4 280				19 330
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2011) - tilausvaltuus	2 860					2 860
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) - tilausvaltuus	101 600	53 000	40 984			195 584
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2013) - tilausvaltuus	128 212	127 508	135 150	25 000		415 870
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankintavalmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) -tilausvaltuus	10 540	9 980	8 160			28 680
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	417 439	276 850	247 143	34 800	19 100	995 332
Uudet tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) - tilausvaltuus	43 300	87 400	79 400	76 600	8 000	294 700
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	43 300	87 400	79 400	76 600	8 000	294 700
Valtuudet yhteensä	460 739	364 250	326 543	111 400	27 100	1 290 032

Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen perustuu seuraaviin puolustusvoimien kehittämissohjelmiin sekä niissä kehitettäviin suorituskykyihin:

Kehittämissohjelma / Suorituskyky / Tavoite

Puolustusvoimien johtamisen kehittämissohjelma

Rakennetaan puolustusvoimien yhteinen suorituskykyjen käyttöä tukeva johtamisjärjestelmä sekä tuetaan yhteisoperaatioiden johtamista kehittämällä yhteistä tilannetietoisuutta ja varmennettuja operatiivisia tietoteknisiä palveluita.

— Korvataan puolustushaarojen itsenäisiä järjestelmiä ja sovelluksia yhteisellä johtamisjärjestelmällä

— Luodaan edellytyksiä operaatioiden johtamiselle muuttamalla ja uusimalla teknisiä rakenteita ja palveluita

— Kehitetään integroitua tiedustelun, valvonnan ja johtamisen tiedonsiirtoa ja tietoteknisen alustan liityntäkykyä

— Uudistetaan tietohallintoa, toteutetaan tietotekninen integraatio, lisätään hallinnollisissa tietopalveluissa valtionhallinnon keskinäistä yhteistoimintaa ja muita kumppanuusratkaisuja sekä siirretään henkilöstövoimavaroja hallinnollisista tietopalveluista operatiiviseen tietojenkäsittely-ympäristöön

Kehittämishjelma / Suorituskyky / Tavoite

— Laajennetaan toiminnanohjausjärjestelmien hyödyntämistä tavoitteena toimintavarmuuden ja kustannustehokkuuden lisääminen

— Jatketaan puolustusvoimien 2020-luvun tarpeita vastaavan puolustushaarojen yhteisen tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmän arkkitehtuurin luomista, jolla mahdollistetaan sähköinen, kansainvälinen tieto- ja tilannekuvavaihto.

Puolustusvoimien tiedustelun, valvonnan ja maalittamistuen kehittämishjelma

Ylläpidetään ja kehitetään päätöksenteon ja yhteisoperaatioiden johtamisen tukena tarvittavaa ennakkovaroituskkyä, toimintaympäristötietoisuutta, sekä valvonta- ja maalitilannekuvaa.

— Ylläpidetään ja kehitetään tiedonhankinta- ja analysointikykyä

— Ylläpidetään ilma-valvonnan kauko- ja keskivalvontaa

— Ylläpidetään ja kehitetään ilmasta maahan tapahtuvaa tiedustelu- ja valvontakykyä

— Ylläpidetään tiedustelun tietojärjestelmää

— Kehitetään puolustusvoimien yhteisen maalitilannekuvan luomista

— Kehitetään sotilastiedustelun kykyä tukea tulenkäyttöä ja vaikuttamista.

Puolustusvoimien yhteisen vaikuttamisen kehittämishjelma

Rakennetaan ja ylläpidetään suorituskykyä, joilla vaikutetaan operatiivisesti merkittäviin kohteisiin.

— Modernisoidaan raskaat raketinheitinjärjestelmät

— Rakennetaan ilmasta maahan -suorituskyky

— Hankitaan kaukovaikuttamisen ampumatarvikkeita

— Jatketaan yhteisoperaatiokykyisen erikoisjoukon rakentamista.

Logistiikan kehittämishjelma

Ylläpidetään puolustusvoimien yhteinen logistinen järjestelmä, jolla varmistetaan joukkojen toimintakyky.

— Luodaan puolustusvoimille yhtenäiset logistiikan rakenteet, toimintatavat ja osaaminen sekä integroidaan puolustushaarojen huoltojärjestelmät tiiviimmin kansainvälistyvään elinkeinoelämään yhteensopivaksi

— Kehitetään kuljetuskkyä jatkamalla helikopterihankintoja ja hyödyntämällä kansainvälisen strategisen kuljetuskvyn hankkeita

— Jatketaan alueellisten joukkojen materiaalihankintoja täydennys-, kuljetus- ja kunnossapitojärjestelmän puutteiden korvaamiseksi

— Aloitetaan taistelukoulutuksen oppimisympäristön simulaattorihankinnat.

Maapuolustuksen kehittämishjelma

Kehitetään alueellisten joukkojen tulivoimaa, suojaa ja liikkuvuutta sekä ylläpidetään operatiivisten joukkojen suorituskykyä.

— Kehitetään alueellisia joukkoja toteuttamalla poistuvien suorituskykyjen korvaaminen sekä kokonaisrakenteen uudistus

— Täydennetään ja ylläpidetään operatiivisia joukkoja

— Kehitetään suojelukkyä ja uusitaan lähipanssarintorjunta-aseistusta

— Jatketaan jalkaväkimiinojen suorituskvyn korvaavien järjestelmien hankintoja.

Meripuolustuksen kehittämishjelma

Kehitetään meriyhteyksien turvaamiskykyä, miinantorjuntakykyä ja rannikkojoukkojen liikkuvuutta

— Otetaan käyttöön uudet miinantorjunta-alukset

— Otetaan vastaan Rauma-lk:n peruskorjatut alukset

— Kehitetään merivoimien ilmatorjunnan johtamisjärjestelmiä

— Ylläpidetään miina-asetta

— Kehitetään rannikkojoukkojen liikkuvuutta ja tulivoimaa

— Aloitetaan ampumatarvikkeiden hankinnat.

Ilmapuolustuksen kehittämishjelma

Ylläpidetään ilmatorjunnan sekä Hornet-järjestelmän suorituskykyä.

Kehittämishjelma / Suorituskyky / Tavoite

- Jatketaan Hornet-torjuntahävittäjien elinjaksopäivitystä (MLU2) sekä hankitaan hävittäjäkalustojen elinkaaren turvaavia kriittisiä koneiden sekä moottoreiden vaihtolaitteita ja osia
 - Jatketaan Pääkaupunkiseudun ilmatorjunnan kehittäminen -hankintaa
 - Aloitetaan erittäin lyhyen kantaman ilmatorjuntaohjusten hankinnat
 - Saatetaan päätökseen keskikantaman ilmatorjuntaohjus-hanke.
-

Sekä aiemmin hyväksytyt tilausvaltuudet että uusi PVKEH 2014 -tilausvaltuus kaikkine taloudellisine seurannaisvaikutuksineen toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

PVKEH 2014 -tilausvaltuuteen sisältyvät kehittämishjelmien suurimmat hankkeet

-Puolustusvoimien vaikuttamisen kehittämishjelmassa hankitaan tykistön ampumatarvikkeita.

Puolustusvoimien logistiikan kehittämishjelmassa hankitaan puolustushaarojen huoltojoukkojen materiaalia painopisteisesti alueelliset joukot sekä hankitaan logistiikan johtamisen välineitä. Tilausvaltuudella hankitaan tykistön ja kranaatinheittimistön ampumatarvikkeita ja koulutusampumatarvikkeita. Logistiikan kehittämishjelmassa aloitetaan puolustusvoimauudistukseen liittyvä koulutus- ja oppimisympäristöjen simulaattorihankinta.

Maapuolustuksen kehittämishjelman suurimpina hankkeina käynnistetään rynnäköpanssarivaunujen modernisointi, taistelunjohtoverkon hankinnat sekä aluevalvontajärjestelmien hankinnat.

Meripuolustuksen kehittämishjelmassa kehitetään merivoimien ilmatorjunnan johtamiskykyä ja ylläpidetään taistelualusten valmiusampumatarvikkeita.

-Ilmapuolustuksen kehittämishjelmassa aloitetaan erittäin lyhyen kantaman ilmatorjuntajärjestelmän hankinta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5%)	7 160
Hallinnonalakohtainen menosäästö (HO)	-30 000
Maksatusten siirrot	-88 586
Siirto momentille 27.10.01.	-80 559
Siirto momentilta 27.30.20.	-5 000
Vuoden 2012 toteutuneen indeksikehityksen jälkikäteinen kustannustasotarkistus	2 070
Yhteensä	-194 915

2014 talousarvio	490 357 000
2013 talousarvio	685 272 000
2012 tilinpäätös	641 996 025

(19.) Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

2012 tilinpäätös	7 700 000
------------------	-----------

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 078 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen

2) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin

3) kaatuneiden muiston vaalimistyöstä aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa:

Toiminnalliset tulostavoitteet

	2012	2013	2014
Toiminnallinen tehokkuus	toteutuma	ennakoitu	tavoite
Taloudellisuus			
MPK:n julkisten hallintotehtävien vuosikustannukset (pl. puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus)/ko. toiminnan koulutusvuorokausimäärä (pl. puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus) (euroa)	41	53	50
Tuottavuus			
MPK:n julkisten hallintotehtävien mukaisen koulutuksen koulutusvuorokausimäärä (pl. puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus)/ko. toimintaan kohdistettu MPK:n palkatun henkilöstön henkilötyövuosimäärä (pl. puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus) (vrk)	1 823	1 360	1 360
Tuotokset ja laadunhallinta			
MPK:n julkisten hallintotehtävien mukaisen koulutuksen koulutusvuorokausimäärä (pl. puolustusvoimien tilaama sotilaallinen koulutus) (vrk)	57 343	45 000	45 000
MPK:n koulutuksen laadun parantamiseksi annettavan kouluttajakoulutuksen määrä koulutuspäivinä	5 000	3 000	3 000
MPK:n kurssityytyväisyys (oppilastyytyväisyys) asteikolla 1—5	4,28	4,00	4,00
Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)			
Kertalisäyksen poisto			-200
Määrärahalisäys MPK:lle			200
Yhteensä			0

2014 talousarvio	2 078 000
2013 talousarvio	2 078 000
2012 tilinpäätös	2 028 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

Selvitysosa: Määrärahat suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoihin budjetoidaan ulkoasiainministeriön pääluokassa momentille 24.10.20 (sisältää EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusajan menot sekä operaatioihin lähdeettäessä palkkausmenot). Määrärahat sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin sekä tarkkailijatoiminnan menoihin budjetoidaan puolustusministeriön pääluokassa momentille 27.30.20.

Kriisinhallinta on turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keskeinen keino, jolla edistetään Suomen turvallisuutta ja maailman konfliktialueiden vakautta. Puolustusvoimien osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan on osa puolustusvoimien toimintaa ja suorituskyvyn kehittämistä. Puolustusvoimat käyttää kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan samoja suorituskykyjä kuin Suomen puolustamiseen. Suorituskykyjä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä eri organisaatioiden operaatioissa. Puolustusvoimat kehittää valmiuksia osallistua myös koulutus-, neuvonta- ja tukitehtäviin kriisialueilla.

Toiminnalliset tulostavoitteet

Sotilaalliselle kriisinhallinnalle asetetaan seuraavat, pääluokkaperusteluissa esitetyt hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita edistävät, alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Tavoite

Kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen

- Puolustusvoimat on toteuttanut sille osoitetut kriisinhallintatehtävät.
 - Puolustusvoimilla on valmius osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.
 - Puolustusvoimat käyttää sotilaallisessa kriisinhallinnassa ensisijaisesti joukkoluettelon evaluoituja yksiköitä. Suorituskykyjä on kyettävä käyttämään vaativissa ja nopeasti käynnistettävissä eri organisaatioiden operaatioissa.
-

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1—5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot (milj. euroa)

	2012 ¹ toteutuma	2013 ennakoitu	2014 arvio
Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (UM)	36,4	62,8	56,3
Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja ylläpitomenot (PLM)	53,5	60,6	60,1
Yhteensä	89,9	123,4	116,4

¹⁾ Vuoden 2012 osalta kassaperusteinen toteutuma. Ei sisällä kriisinhallintaan käytetyn kansallisen puolustuksen materiaalin hankkimisesta aiheutuvia menoja eikä arvonlisäveromenoja. Kriisinhallintajoukkojen suorituskyky perustuu pääosin kansallisen puolustuksen materiaaliin, jota täydennetään momentin 27.30.20 määrärahoilla hankitulla, olosuhteiden ja tehtävien kannalta välttämättömällä erikoismateriaalilla.

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 60 066 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenoihin sekä siirtokorvauksiin
- 2) sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen

3) valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen sekä kansainvälisten kriisinhallintakurssien menojen maksamiseen

4) suomalaisten kriisinhallintajoukkojen henkilöstön matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen

5) Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen varustamisesta aiheutuviin menoihin

6) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin sekä kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen

7) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden materiaaliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muuten osallistu

8) SALIS-sopimuksen mukaisen ilmakuljetusjärjestelyn Suomen maksuosuuden hallinnollisten kulujen maksamiseen

9) Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuksen hallinto- ja käyttökustannuksista aiheutuviin menoihin

10) Suomen osallistumisesta kansainväliseen helikopterirahastoon aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 350 000
02.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	275 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 500 000
04.	SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	12 400 000
06.	Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	47 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	5 597 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	13 000 000
09.	EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	170 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	240 000
13.	Atalanta-operaation menot	250 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	14 000 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	210 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	9 027 000
Yhteensä		60 066 000

Selvitysosa: Määräraha on mitoitettu Suomen kriisinhallintajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan vuonna 2014. Näissä operaatioissa toimivan henkilöstön määrän arvioidaan vuonna 2014 olevan noin 590 sotilasta. Kriisinhallinnan kustannusten korvaukset ja muut tulot tuloutetaan momentille 12.27.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aiempiin kehyspäätöksiin perustuvat muutokset	-2 300
Ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %)	888
Vuoden 2012 toteutuneen indeksikehityksen jälkikäteen kustannustasotarkistus	854
Yhteensä	-558

Talousarvioesitys 2014, Ministeriön ehdotus

2014 talousarvio	60 066 000
2013 talousarvio	60 624 000
2012 tilinpäätös	52 692 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista kriisinhallintajoukoista aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

2014 talousarvio	10 000
2013 talousarvio	10 000
2012 tilinpäätös	—